

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA TOWARZYSTWA NAUKOWEGO KUL

S u m m a r i u m
47 (67) – 2018

POSIEDZENIA WYDZIAŁÓW I KOMISJI

WYDZIAŁ FILOZOFICZNY

6 VI 2018 r.

Prof. John Duff (University Massachusetts Boston) wygłosił referat *Natural Disasters, Human Frailty and 'Acts of God' – evolving notions of agency and responsibility.*

18 XII 2018 r.

Dr Stanisław Majdański wygłosił referat *O tym i koło tego, co zwie się metodą.*

WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH

15 III 2018 r.

Mgr Edward Balawejder (Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Janusza Korczaka w Warszawie) wygłosił referat *Dom ponad czasem. Z pedagogii Marii i Jerzego Kuncewiczów.*

5 IV 2018 r.

Prezentacja książki *Lublin w migawce. Między Powstaniem Styczniowym a wybuchem I wojny światowej* ks. prof. dra hab. Edwarda Walewandra.

19 IV 2018 r.

Dr hab. Agnieszka Dudek-Szumigaj (UMCS) wygłosiła referat *O zmarłych, żyjących i Bogu. O czym mówią inskrypcje nagrobne pogranicza polsko-ukraińskiego.*

11 IX 2018 r.

Prezentacja książki *Pozostali w naszej pamięci*, red. ks. Edward Walewander, Lublin: Wydawnictwo KUL.

28 IX 2018 r.

Ks. prof. dr hab. Edward Walewander wygłosił referat *Szkice z przeszłości Tomaszowa Lubelskiego*.

WYDZIAŁ NAUK PRAWNYCH

26 V 2018 r.

Wydział zorganizował konferencję „Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców”, pod patronatem Jego Ekscelencji Biskupa Artura Mizińskiego, Sekretarza Generalnego Konferencji Episkopatu Polski, zorganizowana wspólnie z Katedrą Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL, Komisją Prawniczą Oddział PAN w Lublinie, Stowarzyszeniem Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL, Stowarzyszeniem Kanonistów Polskich.

WYDZIAŁ HISTORYCZNO-FILOLOGICZNY

10 I 2018

Stanisław Ledóchowski wygłosił odczyt *Słowo i obraz. O roli języka w poezji*.

13 III 2018

Prof. Stanisław Żak wygłosił odczyt *Autokreacja i legenda Gombrowicza*.

19-20 III 2018

Wydział zorganizował konferencję „Polszczyzna stulecia” wspólnie z Katedrą Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej KUL.

KOMISJA BADAŃ NAD ANTYKIEM CHRZEŚCIJAŃSKIM

18 I 2018 r.

Dr Lesław Łesyk (KUL) wygłosił odczyt *(Nie)znany „Żywot Konstancyjna i Heleny” w zbiorach Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie.*

22 II 2017 r.

Ks. prof. dr hab. Marek Starowieyski (UW) wygłosił odczyt *Ostatnie starcie z pogaństwem. Spór o posąg Wiktorii.*

19 IV 2018 r.

Ks. prof. dr hab. Józef Naumowicz (UKSW) wygłosił odczyt *Osobliwości obchodów Wielkanocy w Kościele starożytnym i bizantyńskim oraz w Kościołach orientalnych.*

17 V 2018 r.

Ks. dr Janusz Lewandowicz (Łódź) wygłosił odczyt *Cesarskie prawodawstwo zakonne od czasów Grzegorza Wielkiego.*

14 VI 2018 r.

Dr Daniel Próchniak (KUL) wygłosił odczyt *O bazylice w Ezeruk i o tym, jak łatwo trafić na manowce.*

18 X 2018 r.

Dr Henryk Kowalski (UMCS) wygłosił odczyt *„Bellum impium” w starożytnym Rzymie.*

15 XI 2018 r.

Prof. dr hab. Piotr Kochanek (KUL) wygłosił odczyt *Winiety klasztoru św. Katarzyny na Synaju na mapach średniowiecznych i wczesnonowożytnych.*

13 XII 2018 r.

Prof. dr hab. Józef Naumowicz (UKSW) wygłosił odczyt *Św. Mikołaj z Myry – rozwój kultu i tradycji od IV w. do czasów nowożytnych*.

KOMISJA FILOZOFII PRZYRODY

23 V 2018 r.

Prof. dr hab. Zenon Roskal wygłosił referat *Zasady indywidualizacji partykulariów makroskopowych – preliminaria*.

12 IX 2018 r.

Prof. dr hab. Zenon Roskal wygłosił referat *Kontrowersje w ocenie filozoficznych poglądów Jędrzeja Śniadeckiego (1768–1838)*.

KONFERENCJE NAUKOWE

1. Pod patronatem Towarzystwa Naukowego KUL odbyły się **dwie konferencje naukowe:**

– **Konferencja „Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców”**, pod patronatem Jego Ekscelencji Biskupa Artura Mizińskiego, Sekretarza Generalnego Konferencji Episkopatu Polski, zorganizowana wspólnie z Katedrą Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL, Komisją Prawniczą Oddział PAN w Lublinie, Stowarzyszeniem Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL, Stowarzyszeniem Kanonistów Polskich. Konferencja odbyła się 26 V 2018 r. w Lublinie. Referaty wygłosili: Judyta Dworas-Kulik, *Bigamia w prawie kanonicznym* (KUL), ks. Rafał Kaniecki, *Come si deve partecipare alla Santa Messa per adempiere il precetto festivo?* (PUG), Paweł Zając, *Bezpieczeństwo danych osobowych w Kościele katolickim w Polsce* (ASzWoj), ks. Krzysztof Białowas, *Droga do beatyfikacji i kanonizacji według motu proprio Maiorem hac delictionem* (PUG), Karolina Lemierz, *Problem mediacji w sprawach karnych. Studium porównawcze* (KUL), Agnieszka Smoluchowska, *Obostrzenia wymiaru kary w prawie kanonicznym oraz polskim prawie karnym* (KUL), ks. Tomasz Jarzabek, *Przestępstwa seksualne wobec małoletnich w prawie kanonicznym* (KUL), ks. Miloń Kohútek, *Nadużycia seksualne na płaszczyźnie ofiary i sprawcy (kan. 1395 § 2)* (KUL), ks. Paweł Kaleta, *Pobożne oświadczenia woli jako forma finansowania Kościoła (kan. 1299)* (KUL), ks. Paweł Lewandowski, *Realizacja prawa duchownych do godziwego utrzymania przy okazji wizyty duszpasterskiej według polskiego ustawodawstwa partykularnego* (KUL), ks. Dominik Dryja, *Realizacja kompetencji kreacyjnych biskupa diecezjalnego w wykonywaniu władzy sądowniczej w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku* (KUL), Łukasz Sztolf, *Sposoby utraty urzędu proboszcza według Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku* (KUL), Lidia Fiejdasz-Buczek, *Kanoniczne rozpoznanie, przeniesienie i konserwacja relikwii według instrukcji Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych z 8 grudnia 2017 roku* (KUL), ks. Radosław Wnuk, *Wymogi na urząd formatorów semi-*

naryjnych według *Magisterium Kościoła łacińskiego* (KUL), Malwina Kędracka, *Ewolucja kodeksowych uregulowań dotyczących duszpasterskiej opieki nad małżeństwami mieszanymi* (KUL), ks. Marcin Bałdyga, *Wykluczenie bonum prolis w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku i Kodeksie Kanonów Kościołów Wschodnich* (KUL), Joanna Przybysławska, *Metropolitalne organy władzy w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku* (KUL), ks. Ćtefan Brinda, *Prymat św. Piotra według Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku* (KUL), ks. Rafał Dappa, *Egzorcysta i jego posługa w prawie kodeksowym i pozakodeksowym* (UŚ), ks. Adam Fabiańczyk, *Przygotowanie do sakramentu bierzmowania w prawie kościelnym* (KUL), Natalia Grochowska, *Pojęcie świadka w kanonicznym i polskim postępowaniu karnym* (UKSW), Małgorzata Makowska, *Etyka i moralność w nakładaniu sankcji karnych w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku* (UKSW), Daniel Przygoda, *Problematyka dopuszczenia do Komunii św. osób żyjących w tzw. sytuacjach nieregularnych* (UKSW), Marlena Kot, *Udzielenie zezwolenia oraz dyspensy osobom dotkniętym przeszkodą wieku według prawa polskiego i prawa kanonicznego* (UKSW), ks. Mariusz Szypa, *Bazylika mniejsza według prawa liturgicznego* (KUL), Angelo Dąbrowski, *Zawieranie małżeństw mieszanych pomiędzy wiernymi Kościoła rzymskokatolickiego i Kościoła polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej* (UKSW), ks. Mariusz Bakalarz, *Kształtowanie się aktualnego porządku prawnego katolickich Kościołów wschodnich na przykładzie urzędów protosyncela i syncela* (KUL), Aleksandra Rybaczek, *Specyfika wyrokowania w kanonicznym procesie skróconym o nieważność małżeństwa* (KUL), S. Ganna Tumanevych, *Wpływ osobowości dysocjalnej na rozeznanie oceniające co do istotnych praw i obowiązków małżeńskich* (KUL), Daria Cicha, *Unieważnienie małżeństwa cywilnego a stwierdzenie nieważności małżeństwa w procesie kanonicznym – analiza porównawcza* (KUL), Magdalena Lenart, *Ważność i godziwość sakramentu chrztu a osoba szafarza w ujęciu historyczno-normatywnym* (KUL), ks. Bartosz Trojanowski, *Trudności interpretacyjne kan. 868 § 2 Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku. Kwestie prawne i teologiczne* (PWT we Wrocławiu), ks. Maciej Kołodziejski, *Chrzest i jego skutki w perspektywie prawa kościelnego* (UKSW), ks. Wasyl Plakhotka, *Recepcja norm kodeksowych w Synodzie Łuckim z 1927 roku* (KUL), ks. Marcin Bider, *Vir baptizatus podmiotem święceń diakonatu w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku w ujęciu prawnohistorycznym* (UPH w Siedlcach), o. Stanisław Kawa, *Instytucja separacji w prawie kanonicznym i ukraińskim* (Instytut Teologiczny im. Św.

Józefa Bilczewskiego we Lwowie), Sebastian Margiewicz, *Geneza, struktura i kompetencje elckiej kapituły katedralnej* (KUL), Martyna Pereta, *Ochrona prawa dziecka do wychowania w prawie Kościoła łacińskiego* (KUL), Roksana Czuba, *Odpowiedzialność rodziców za przekaz wiary* (KUL), Ryszard Pankiewicz, *Ochrona życia w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku i w prawie polskim* (WSZiA w Zamościu), Anna Słowikowska, *Podmiot kompetentny do domagania się od wiernych realizacji obowiązku zaradzenia materialnym potrzebom Kościoła* (KUL), Urszula Wasilewicz, *Status prawny miejsc kultu we Francji* (Sąd Metropolitalny Lubelski), ks. Paweł Wróbel, *Tożsame obowiązki i ograniczenia zakonników i duchownych* (KUL), Kamil Niedziałkowski, *Kremacja w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku i w partykularnym prawie polskim* (KUL), ks. Tomasz Mikościak, *Prawo do bezpłatnej pomocy prawnej a opłaty sądowe w kanonicznym procesie małżeńskim* (KUL).

– **Polszczyzna stulecia** zorganizowana wspólnie z Katedrą Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej KUL. Konferencja odbyła się w dniach 19-20 marca 2018 r. w Lublinie (KUL). Referaty wygłosili: Anna Tyrpa, *Ku Niepodległej. Obraz Polaków i innych narodów we wspomnieniach z I wojny światowej*, Władysława Książek-Bryłowa, *O świadomości genologicznej Józefa Piłsudskiego w świetle jego pism*, Ewa Woźniak, *Status i prestiż polszczyzny w dwudziestoleciu międzywojennym*, Dorota Rembiszewska, Kaziemierz Sikora, *Maciej Rataj wobec dyskursu wsi i regionalności – przypadek ideologicznej i aksjologicznej manipulacji*, Halina Pelcowa, *Językowa przestrzeń regionalna Lubelszczyzny w latach 1918–2018*, Bożena Taras, *Współczesna polszczyzna wobec zmian kulturowych*, Ewa Rudnicka, *Gdy rodziła się Niepodległa, umierał Duch języka – przyczynek do początków polskiej normatywistyki językowej*, Bożena Matuszczyk-Podgórska, *Przemiany polszczyzny kazań po 1989 roku*, Romana Łapa, *Grupy nominalne w ustawach jako wykładniki międzyzdaniowego nawiązania*, Joanna Duska, *Mała ojczyzna – pojęcie i wyrażenie w ujęciu diachronicznym*, Małgorzata Nowak, *Alma Mater. Obraz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego we wspomnieniach absolwentów*, Irmina Kotlarska, *Polszczyzna w służbie glottodydaktyki – styl tekstów dydaktycznych do nauki języka angielskiego wydanych po 1918 roku (rekonesans)*, Ewa Golachowska, *Współczesna polszczyzna na Łotwie. Perspektywa socjolingwistyczna*, Henryk Duda, *Świetliczarce w sukurs. O badaniu leksyki „źle obecnej” w słownikach języka polskiego*, Katarzyna Sobstyl, *Językowe obrazowanie zwierząt i ich ochrony w polskich*

ustawach i rozporządzeniach na przestrzeni stulecia, Michał Szczyszek, *W stronę słownika polskiego parlamentaryzmu XX wieku (lata 1918–2018)*, Magdalena Smoleń-Wawrzusiszyn, *Komunikacja językowa w nowej rzeczywistości społeczno-kulturowej po 1989 r. – od polszczyzny konsumpcyjnej po ujęcia dyskursywne*, Kazimierz Sikora, *Za-Światy wiejskiego słowa*, Aleksandra Kozłowska, *Słowo, które działa – podstawowe zagadnienia retoryki*.

PROJEKTY BADAWCZE

Towarzystwo Naukowe KUL otrzymało i realizuje projekty badawcze (granty) z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach konkursu „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” oraz na zadania z zakresu działalności upowszechniającej naukę

- przygotowanie anglojęzycznego numeru „Roczników Filozoficznych” nt. *futura contingentia* i upowszechnienie w bazach czasopism
- stworzenie anglojęzycznej wersji „Roczników Humanistycznych”
- zwiększenie udziału zagranicznych recenzentów w ocenie czasopisma „Roczniki Humanistyczne”
- stworzenie anglojęzycznych wersji „Roczników Teologicznych”, z. 7, 8, 9, 10
- przygotowanie i opublikowanie w elektronicznych bazach anglojęzycznej wersji „Roczników Psychologicznych”
- przygotowanie i opublikowanie w elektronicznych bazach danych anglojęzycznej wersji „Roczników Nauk Prawnych”.

Ponadto realizuje projekty badawcze (granty), finansowane przez Narodowe Centrum Nauki w Krakowie.

1. „Ludność historycznego powiatu lubelskiego w latach 1594-1900 w świetle rejestracji metrykalnej”. Kierownik projektu: dr Piotr Rachwał. Termin realizacji: 21 XII 2012–20 XII 2018.
4. „Źródła doktrynalne nauczania *ars vetus* na Uniwersytecie Krakowskim w I poł. XV wieku. Część I – kategorie”. Kierownik projektu – dr hab. Hanna Wojtczak. Termin realizacji: 14 VII 2014–13 VII 2019.
5. „Rozszerzona kontynuacja serii wydawniczej ‘Staropolski dramat religijny’: ‘Staropolski dramat i dialog religijny’”. Kierownik projektu – dr hab. Justyna Dąbkowska-Kujko. Termin realizacji: 9 X 2015–8 X 2020.
6. „Edycja krytyczna tomu I, XII, XIII, XIV, XVIII *Dzieł wszystkich C. Norwida*”. Kierownik projektu: prof. dr hab. Stefan Sawicki. Termin realizacji: 26 IX 2017–25 IX 2022.

8. „Tajna policja polityczna w Prusach wobec mniejszości polskiej 1871-1932”. Kierownik projektu: dr hab. Witold Matwiejczyk. Termin realizacji: 17 VII 2015–16 VII 2019.
9. „Metodologiczne podstawy wnioskowań w badaniach prowadzonych metodami mieszanymi”. Kierownik projektu: dr hab. Paweł Kawalec. Termin realizacji: 23 VII 2015–22 XII 2018.
10. „Zintegrowana formalizacja rozumowań normatywnych dotyczących własności deontycznych działań i stanów rzeczy”. Kierownik projektu: dr Robert Trypuz. Termin realizacji: 25 I 2016–24 VII 2018.
11. „Koncepcja wnioskowań naukowych Jerzego Neymana”. Kierownik projektu: mgr Adam P. Kubiak. Termin realizacji: 22 II 2016–21 VIII 2018.
12. „Kongregacja Nadzwyczajnych Kościelnych Spraw wobec ewolucji polityki wyznaniowej w Europie 1814-1870”. Kierownik projektu: dr hab. Anna Barańska. Termin realizacji: 8 VI 2016–7 VI 2019.
14. „Eksperymenty myślowe w filozofii: geneza, struktura, funkcje”. Kierownik projektu: mgr Piotr Biłgorajski. Termin realizacji: 25 I 2018–24 I 2019.

Towarzystwo Naukowe KUL biorąc pod uwagę Reformę szkolnictwa wyższego i nauki wystartowało w 2018 r. w konkursach MNiSW w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”.